

STŘEDOVĚK

KONCEPT VÝSTAVY - TEXTOVÁ ČÁST - AUTORSKÁ ZPRÁVA

1. Úvod

Předložené výtvarné a prostorové řešení výstavy vychází ze soutěžního zadání, z libreta výstavy a z dalších dostupných dokumentů. Při vědomí skutečnosti, která je uvedena v zadání veřejné soutěže, že jakákoliv architektonická řešení popsaná či naznačená v libretu nejsou pro uchazeče závazná, rozhodl jsem se využít daných prostorových možností tak, abych docílil výrazného scénického efektu, který bude ale zároveň v plném souladu s cílem výstavy.

2. Popis expozice

Pro lepší názornost navrhuji exponáty a architektonické prvky výstavy formulovat pod následující zastřešující pojmy. Význam exponátů tak bude podtrhnut zdůrazněním (dokreslením) jejich kontextu.

A - Katedrála (vestibul, 1NP)

Celý prostor je koncipován jako trojlodová katedrála s bočními apsidami. Hlavní zdroj světla tvoří - tak jako ve skutečných katedrálách vitrážová okna. Vzhledem k nedostatečné světlosti výšce vestibulu (oproti proporcím středověké katedrály) navrhuji obvodové stěny lemovat zrcadlovou plochou na podlaze. Odraz svislých obvodových stěn, sloupů a pilastrů v zrcadle na podlaze bude v návštěvníkovi vyvolávat pocit chůze v místnosti vyšší, než je skutečnost. V prostoru katedrály by byly představeny exponáty církevního umění - např. Karlovo poklad. Zde by měla být prezentována témata duchovního světa, hudba, poezie a pod. Je zde také umístěn dominantní exponát - Kopie sochy trůnícího císaře Karla IV. Tento exponát je umístěn na zvýšeném pódiu, kde mohou probíhat některé další akce spojené s pořádáním této výstavy (vernisaž, přednášky, čtení, semináře a pod.) Další exponáty budou adjustovány ve vitrínkách (pultových i věžových). Předpokládám i umístění modelu Betlémské kaple. Náplň této části výstavy odpovídá tématickému celku Lucemburkové na českém trůně (1310-1437). Zatemnění a omezené osvětlení katedrály, jakož i její uzavřený (a tedy dobře hlídatelný) perimetr přímo předurčuje tento prostor pro dočasné vystavení vzácných a nebo na světlo citlivých exponátů.

B - Palác (místnost 038, 1NP)

V tomto bohatě zdobeném prostoru ve stylu achátových obkladů stěn jaké jsou např. v kapli sv. Václava by měla být představena témata a exponáty spojené s vládnutím, státním zřízením a strukturami středověkého státu. Předpokládám představení tematu, který je zmíněn v libretu - Lucemburského století. Jednotlivá podtémata (v návaznosti na libreto) by měla být - světská a církevní hierarchie, vladař, právo, státní orgány, ekonomika, daně, politika ... apod. Mezi hlavní exponáty v této místnosti je třeba zařadit zejména Obraz Karla IV jako císaře na trůnu. Také tato část výstavy odpovídá tématickému celku Lucemburkové na českém trůně (1310-1437).

C - Staveniště (místnosti 015 a 014, 1NP)

(Tématický celek Středověký člověk a jeho svět)

Celý prostor je stvárněn jako veliké staveniště s typickým architektonickým prvkem - hrázděným zdívem - trámy a také s pomocnou výdřevou pro kamenné stavby té doby - například mostní oblouky, lešení a pod. Trámy a konstrukce zde postavené vytvoří typickou strukturu středověkého města a zároveň umožní vytvořit zvláštní atmosféru díky světlu uvnitř trámové konstrukce a stínům vržených konstrukcemi. I zde počítám s představením podtémat (stavební huť, doprava, cechy, řemesla, města, lidé, samospráva, privilegia, obchod, ...)

D - Město (prostory ve 3NP)

Výtvarné řešení zde navržené umožňuje popsat každodenní život středověkého člověka. (Tématický celek Středověký člověk a jeho svět). Jednotlivé exponáty budou vystaveny (podle potřeby) ve vitrínkách nebo na podstavcích a dále budou popisovány na grafických panelech na obvodových stěnách. Po výstupu z výtahu ve 3NP je návštěvník expozice veden vlevo do pomyslné ulice, kde má možnost vstupovat do jednotlivých tématicky naplněných místností (strážnice, mučírna, wc, poustevna a domácí kaple). Další prostor je koncipován jako velké tržiště se stánky, průčelím radnice a hospodou. I zde je ve vitrínkách, ale i ve stáncích mnoho příležitostí k atraktivnímu představení zajímavých exponátů v jejich kontextu. Dále vstoupí návštěvník do černé kuchyně a z ní pak již do další ulice a školní třídy (zde by mohly být zajímavá zastavení s exkurzemi školních tříd). Poslední část výstavy je vystavěna v chodbě, kde je umístěno několik interaktivních zastavení (heraldicko - sfragistická galerie, lékárna, písařská dílna, keramická dílna a archeologické pískoviště - umístěné stranou tak, aby jej bylo možné dobře udržovat) a také několik místností popisujících další části života (lékárna, lázně a márnice).

3. Osvětlení

Tam kde to je možné, budou prostory zakryté (zatemněné) a lokální osvětlení by mělo co nejvíce navozovat typického středověkého svícení. Také je možné využít i (zvýrazněného) atmosferického svícení - vitráže.

4. Akustika

Nedílnou součástí výstavy by měla být také akustická stránka. Předpokládám instalaci skrytých reproduktorů, které budou tlumeně v jednotlivých místnostech navozovat atmosféru. Katedrála - zpěv, latinské kázání, ... Palác - hudba. Staveniště - ruch řemesel, zvuky kladkostrojů, kovadlina, ... Město - vyvolávání na tržišti, ruch lidí, koňská kopyta ... Vše by mělo funfovat podobně, jako ručové plány ve filmu. Intenzivní zvukový plán je výhodný zejména proto, že neruší vizuální percepci exponátů, ale vhodně ji doplňuje podprahovým vykreslením kontextu.

5. Použité materiály

Na stavbu celé dekorace nebudou třeba žádné speciální technologie ani komplikované stavební konstrukce. Jedná se o stavbu z běžných a nenáročných materiálů, které splňují všechna kritéria pro požární a další bezpečnostní předpisy. (dřevo, samet nebo dyftýn na zatemnění, rámové konstrukce potažené tuženou látkou, ...) V některých případech můžeme použít dobové technologie pro dokreslení tematu řemesel nebo městské architektury (např. vepřovice, dřevěné rámy se zalisovanou slámou spojenou hliněným pojivem, ...)

6. Závěr

Můj návrh prostorového řešení výstavy plně respektuje rozsah exponátů uvedených v libretu a umožňuje jejich logické a důstojné představení veřejnosti. Kromě exponátů uvedených v libretu se doporučuje pro vytvoření atmosféry využít dalších materiálů dokreslujících témata jednotlivých expozic tak, aby se dosáhlo uceleného vjemu v souladu s preambulí výstavy. (velkoplošné tisky a zvětšené fotografie exponátů, další doplňující rekvizity - zbroje a brnění, ...) Hlavní a rozměrově podstatné exponáty jsou označeny v plánech expozice a ostatní objekty popsané v libretu předpokládám umístit ve vitrínkách označených v návrzích podle potřeby kurátora.